

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ
АНАГААХЫН ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ҮНДЭСНИЙ ИХ СУРГУУЛЬ

Гар бичмэлийн эрхтэй ©

БАТТӨМӨРИЙН ТУНГАЛАГБАЙГАЛЬ

**ЭМЧ, ЭМНЭЛГИЙН МЭРГЭЖИЛТНИЙ ЭРХ ЗҮЙН
ЗӨРЧЛИЙН СУДАЛГАА**

Е09120127 – Шүүх анагаах ухаан

Анагаах ухааны магистрын зэрэг горилсон нэг сэдэвт бүтээл

Улаанбаатар хот
2016 он

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ
АНАГААХЫН ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ҮНДЭСНИЙ ИХ СУРГУУЛЬ

БАТТӨМӨРИЙН ТУНГАЛАГБАЙГАЛЬ

**ЭМЧ, ЭМНЭЛГИЙН МЭРГЭЖИЛТНИЙ ЭРХ ЗҮЙН
ЗӨРЧЛИЙН СУДАЛГАА**

Эрдэм шинжилгээний ажлын удирдагч:

Анагаах Ухааны доктор, Хууль зүйн ухааны магистр М.Цэрэнбат

Эрдэм шинжилгээний ажлын зөвлөх :

Анагаах Ухааны доктор, дэд профессор Э.Баярмаа

Эрдэм шинжилгээний ажлын шүүмжлэгч:

Философийн Ухааны доктор, профессор Х.Дамдинжав

Улаанбаатар хот

2016 он

ABSTRACT

Key words: medical malpractice, medical crime, negligence, offence

Title: The investigation on medical malpractice investigation on medical crimes

Background: Medical crime statistic is increasing year by year in last few years in Mongolia. This research is focused on exploring the reason of medical malpractice, crime and breach of duty. Medical malpractice is professional negligence by act or omission by a health care provider in which the treatment provided falls below the accepted standard of practice in the medical community and causes injury or death to the patient, with most cases involving medical error. Standards and regulations for medical malpractice needed to be updated to associate with the new criminal law of Mongolia.

Goal: To investigate the reason of medical errors using forensic medical experts database in 2011-2015.

Objectives:

1. The classification of all registered medical errors in 2011-2015
2. Causation of medical crimes and also it's criminal code clauses
3. To classify medical crimes by criminal law codes

Material and methodology:

Digital documenting analysis method was used in this study. The qualitative and quantitative data were collected from the National institute of forensic science and Supreme court's research institute.

Results:

Totally 323 medical errors were registered in 2011-2015 years and from those 61 cases in 2011, 68 cases in 2012, 72 cases in 2013, 75 cases in 2014, 47 in 2015 (first half year).

By the professional fields those are leading errors: 79 cases are in the field of obstetrics and gynecology, 46 cases are from surgery, 19 cases are in traumatological field and the rest of 179 cases are affected with other clinical fields.

By the sanction: 7 cases in 2011, 9 cases in 2012, 9 cases in 2013, 9 cases in 2014 and 4 cases in first half of 2015.

Conclusion

I. Totally 323 medical errors were registered in Mongolia in last five years. From those 47.8% is false errors, 40.4% is medical malpractice and 11.8% is medical crime.

II. By the reason: 18.6% was caused by diagnostic and treatment errors, 14.6% was a negligence, 12.7% lack of knowledge and skills, 6.6% was the lack of physical examinations.

III. Criminal court of Mongolia had sentenced 49 medical professionals in 38 medical crimes in 2011-2015 years. From those, 4 crimes were sanctioned by criminal code 106.1; and 34 crimes by criminal code 106.2.

Товч хураангуй

Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний эрх зүйн зөрчил

Үндэслэл: Эмнэлгийн эрх зүй нь эмнэлэгтэй холбогдсон нийгмийн харилцааг зохицуулахад чиглэгдсэн үндсэн хуулийн, захиргааны, иргэний, эрүүгийн, хөдөлмөрийн зэрэг салбар эрх зүйн хэм хэмжээнээс бүрдсэн эрх зүйн судлагдахуун юм. Энэ нэр томъёо Монгол Улсын “Эрх зүйн эх толь бичиг” -т анх 2008 онд албан ёсоор орсон.

Эмнэлгийн эрх зүйн зөрчил нь эмчлэх, сувилах, эх барих, эм барих зөвшөөрөлтэй тусгай эрх зүйн чадамж бүхий эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх үүргээ хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр зохих ёсоор биелүүлээгүй, санаатай буюу болгоомжгүй гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдлийн улмаас үйлчлүүлэгчийн эрүүл мэнд, амь нас хохирсон байхыг ойлгоно.

Манай орны Эрүүл мэндийн салбарт эмнэлгийн эрх зүйн зөрчил хэмээн хуулиар шийдвэрлэгдсэн асуудлуудыг судалсан ажил сүүлийн жилүүдэд хийгдээгүй байгаа нь бидний судалгааны үндэслэл болж байна.

Зорилго: Монгол Улсын зохих эрх бүхий байгууллагуудад бүртгэгдсэн эмнэлгийн эрх зүйн зөрчлийн шалтгааныг холбогдсон гэмт хэргийн бүрэлдэхүүн, шүүхийн шийдвэртэй нь харьцуулан судлах.

Зорилт:

1. Монгол улсын хуулийн байгууллагуудад 2011-2015 онуудад бүртгэгдсэн эмнэлгийн эрх зүйн зөрчлийг судлах
2. Шүүх эмнэлгийн шинжээчийн дүгнэлтүүдийг судалж, улмаар эмнэлгийн эрх зүйн зөрчлүүдийн шалтгааныг тодорхойлох
3. Эмнэлгийн гэмт хэргийн бүрэлдэхүүнийг эрүүгийн хуулийн зүйл ангиар харьцуулан судлах

Судалгааны ажлын хэрэглэгдэхүүн ба арга зүй: Судалгааг Монгол Улсын Шүүхийн Шинжилгээний Үндэсний Хүрээлэнгийн Шүүх Эмнэлгийн Шинжилгээний хэлтсийн архив, Шүүхийн Ерөнхий Зөвлөлийн дэргэдэх судалгаа мэдээллийн хүрээлэнгийн архиваас шүүхийн шийдвэрийн сангаас эмч эмнэлгийн мэргэжилтэнтэй холбоотой

дүгнэлт, шийдвэр, тогтоол, магадлалуудыг түүвэрлэн тоон загварын баримтын судалгааны аргаар хийж гүйцэтгэсэн.

Үр дүн: Судалгаанд нийт эмнэлгийн эрх зүйн 323 зөрчил бүртгэгдсэнээс 2011 онд 61 (18.9%), 2012 онд 68 (21.1%), 2013 онд 72 (22.2%), 2014 онд 75 (23.2%), 2015 онд 47 (14.6%) зөрчилд ШШҮХ-ийн Шүүх эмнэлгийн шинжилгээний хэлтсээс шинжээч томилогдож дүгнэлт гаргуулжээ.

Дүгнэлт:

Нэг. Сүүлийн таван жилд нийт 323 эмнэлгийн эрх зүйн зөрчил бүртгэгдсэн байна. Эдгээрээс 11.8% (n=38) нь эмнэлгийн гэмт хэрэг, 47.8% (n=154) нь золгүй тохиолдол, 40.4% (n=131) эмчийн алдаа буюу захиргааны эрх зүйн зөрчил байлаа. Хоёр. Шалтгаанаар нь ангилбал 18.58% нь оношилгоо эмчилгээний алдаанаас, 14.55% нь үүрэгт ажилдаа хайнга хариуцлагагүй хандсанаас, 12.69% нь эмчийн мэдлэг, ур чадвар дутмагаас, 6.5% үйлчлүүлэгчийн биеийн байдлыг дутуу үнэлснээс тус тус үүдэн гарчээ.

Гурав. 2011- 2015 онд шүүхээс 38 хэргийг хянан шийдвэрлэж Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангийн 106.1 –д зааснаар 4 хэрэгт, 106.2 –т зааснаар 34 хэрэгт нийт 49 эмнэлгийн мэргэжилтэнд ял оногдуулжээ.

ГАРЧИГ

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ	5
ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ	6
ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ	7
УДИРТГАЛ	

Судалгааны ажлын үндэслэл	8
Судалгааны ажлын таамаглал	9
Судалгааны ажлын зорилго	9
Судалгааны ажлын зорилт	9
Судалгааны ажлын шинэлэг тал	9
Судалгааны ажлын практик ач холбогдол	10
Судалгааны ажлын ёс зүй	10
Судалгааны ажлын үр дүнг хэлэлцүүлсэн байдал	10
Судалгааны ажлын хэвлүүлсэн байдал	11
Судалгааны бүтэц	11

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. ХЭВЛЭЛИЙН ТОЙМ

1.1. Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний эрх, үүрэг, ёс зүйн хэм хэмжээ	12
1.2. Эмнэлгийн эрх зүйн тухай ойлголт	17
1.3. Эмнэлгийн эрх зүйн зөрчлийн тухай ойлголт	18
1.4. Эмнэлгийн эрх зүйн зөрчлийг шийдвэрлэх хууль тогтоомж	26

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. СУДАЛГААНЫ ХЭРЭГЛЭГДЭХҮҮН БА АРГА ЗҮЙ

2.1. Судалгааны загвар	31
2.2. Судалгааны хамрах хүрээ ба шалгуур	31
2.3. Судалгааны мэдээлэл цуглуулсан арга зүй	32
2.4. Судалгааны ажлын үр дүнгийн боловсруулалт	34

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ. СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ҮР ДҮН

3.1. Монгол улсын хуулийн байгууллагуудад 2011-2015 онуудад бүртгэгдсэн эмнэлгийн эрх зүйн зөрчлийг судалсан дүн	35
3.2. Эмнэлгийн эрх зүйн зөрчлүүдийн шалтгааныг тодорхойлсон дүн	38

3.3. Эмнэлгийн гэмт хэргийн бүрэлдэхүүн, шүүхийн шийдвэрийг эрүүгийн хуулийн зүйл ангиар харьцуулан судалсан дүн	42
--	----

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ. ХЭЛЦЭМЖ

4.1. Эмнэлгийн эрх зүйн зөрчлийн талаарх улс орнуудын тоо баримт	46
4.2. Эмнэлгийн эрх зүйн зөрчлийн талаар Монгол Улсад хийгдэж байсан судалгаанууд	51
4.3. Монгол Улсын Эрүүгийн эрх зүйн зохицуулалтын өнөөгийн төлөв байдал болон цаашдын чиг хандлага	54
4.4. Эрүүл мэндийн салбар дахь захиргааны эрх зүйн зөрчил, зөрчлийн хууль	57
4.5. Эвлэрүүлэн зуучлал	57
4.6. Монгол улс дахь 2011-2015 онуудад бүртгэгдсэн эмнэлгийн эрх зүйн зөрчил	60

СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ДҮГНЭЛТ	62
---------------------------------	----

ЗӨВЛӨМЖ	63
----------------	----

НОМ ЗҮЙ	64
----------------	----

Ном зүй

1. С.Нарангэрэл. Эрх зүйн тайлбар толь. 2011он Адмон хэвлэлийн газар хуудас 650.
2. М. Цэрэнбат . Эмнэлгийн эрх зүй. 2015 он Xpress хэвлэх үйлдвэр хуудас 13-57, 138-182
3. Зонхилон тохиолдох өвчин эмгэгийн оношилгоо, эмчилгээний удирдамж. Эрүүл мэндийн сайдын 2005.05.06-ны 109 тоот тушаалын хавсралт
4. Making Amends:A consultation paper setting out proposals for reforming the approach to clinical negligence in the NHS (DH 2003) 75
5. Төрийн мэдээлэл . Эрүүл мэндийн тухай хууль. 2011 оны 05 сарын 05.
6. Төрийн мэдээлэл . Эрүүл мэндийн тухай хууль. 1998:7 дугаарт.
7. Э.Ганбат М. Цэрэнбат. Шүүх эмнэлэг. 2005он. Хуудас 254-255
8. Эрүүл Мэндийн сайд. Эмнэлгийн мэргэжилтний баримтлах ёс зүйн хэм хэмжээ. 2013 оны 11 сарын 25-ны өдөр 446 тоот тушаал.
9. Х.Дамдинжав. Анагаах ухааны ёс зүйн асуудлууд. *НҮБ, ЭМЯ, ЭМШИУС*. 2006:91.
10. Х.Болор. Эмч нарийн мэргэжлийн үйл ажиллагаан дах ёс зүйн хоёрдмол байдлын зарим асуудал. Бакалаврын зэрэг горилсон бүтээл 2012он.
11. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хууль. 2006он.
12. И.Санжаадорж Г.Даш зэвэг. Эмчийн ёс суртахуун, ажлын хариуцлага 1978он ;Улан-Батор.
13. МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛЬ. 2000 он 12сарын 14.
14. С.Нарангэрэл. Монгол Улсын Эрүүгийн Эрх Зүйн тусгай анги. 1998:219.
15. Төрийн эмхэтгэл . Монгол Улсын Эрүүгийн Хууль. 2002он 5 дугаарт.
16. Ч.Жамъянсүрэн. Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн харилцааны баримт бичгүүдийн харьцуулсан судалгаа. Бакалаврын зэрэг горилсон бүтээл 2013.
17. Х.Дашзэвэг. Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн алдаанд нөлөөлж буй нийгмийн хүчин зүйл. 2007 он.
18. И.Санжаадорж. Дефекты в лечений, обусловленные правонарушением медицинского персонала. *Улан-Батор*. 1977;стр 10.
19. И.Санжаадорж Х, Лхагвадорж. Врачебные ошибки в хирургической практике. 1977.
20. Jackson. Powel on Professional Negligence. 1-04, 1-05, and 1-56. 2015.
21. Шүүх эрх мэдэл. 2012(ISBN 978-99962-68-06-9):46-60

22. Монгол Улсын дээд шүүх. Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тайлбар 2010 он хуудас 292-297,338-339.
23. Indian Medical Association vs. V.P. Shantha and Ors. (1995) 6 SCC 651.
24. Supreme Court's Landmark Judgment: Docs can be Sued for Compensation; Hindustan Times, Nov.14, 1995.
25. Planning Commission Skeptical About Govt.'s „Consumer Right Day“ Initiative; Times of India; Dec. 29, 2000: 3.
26. Jackson & Powell on Professional Negligence, 3rd Edn., paras 1-04, 1-05, and 1-56)
27. Kounteya Sinha. „India records 5.2m med injuries a yr“. The Times of India, New Delhi Edition, September 21, 2013: 15.]
28. Kounteya Sinha. Medical Negligence: Govt. to provide cover. The Times of India, New Delhi Edition, September 16, 2009
29. Dr. Laxman Balkrishna Joshi v. Dr. Trimbak Babu Godbole and Anr. (1969) 1 SCR 206.
30. Damayanti Datta. Doctors in the dock: Will fuzzy laws and frivolous cases change the way medicine is practiced in India? India Today, October 9, 2014, Available at:<http://indiatoday.intoday.in/story/litigation-doctors-medicine-law-national-accreditation-board-for-hospitals/1/394983.html>
31. Эвлэрүүлэн зуучлалын тухай хууль 2012 он
32. Валентиновна ТМ. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СПЕЦИАЛЬНЫХ ЗНАНИЙ ПРИ РАССЛЕДОВАНИИ ЯТРОГЕННЫХ ПРЕСТУПЛЕНИЙ. Казань-2015; Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. 14.
33. Уголовный кодекс РФ. 13 июня 1996(№ 63-ФЗ)
34. Уголовно-процессуальный кодекс РФ. 18 декабря 2001.
35. Конституция Российской Федерации: принята всенародным голосованием. 12 декабря 1993.
36. С. НВВ. Ятрогения. Патология диагностики и лечения. 1998. С. 31.
37. В. АТ. Российская криминалистика. 2010: 990 с.
38. Степанова ОНКиАА. Курс криминалистики: в 3 т. Т. 1. Общетеоретические вопросы. Криминалистическая техника. Криминалистическая тактика. 2004.С.477.

39. И.Санжаадорж. Субедно-Медицинский анализ некоторых врачебных ошибок по материалам субедно-медицинских экспертиз 1979.
40. И.Санжаадорж СТ. Субедно-медицинский анализ врачебных ошибок по материалам субедно-медицинский экспертаза 1981-1986 годы. *29-ой научно-практической конференций преподавателей Монгольского государственного медицинского института*. 1987:131-133.
41. Б.Ундармаа. ЭСШЭТ-ийн 1990-1995 оны материалаар ятроген эмгэгийн судалсан дүн. *Улаанбаатар*. 1997:3-4.
42. Монголын Анагаах Ухааны Үндэсний нэвтэрхий толь. *Монгол Улсын БСШУЯ Эрүүл Мэндийн Шинжлэх Ухааны Их Сургууль*. Улаанбаатар.2012
43. Х.Дамдинжав. Монгол Эрүүл Мэндийн тогтолцоон дах Био-Анагаахын Ёс зүйн нийгэм-гүн ухааны асуудлууд 2004 он. Философийн ухааны доктор горилсон бүтээл. хуудас 41,91-92
44. Мэргэжлийн ба хэрэглээний ёс зүй Улаанбаатар 2012 он. хуудас 255-258
45. ГАО резолюцией. Всеобщая декларация прав человека : принята на третьей сессии. 10 декабря 1948:217 А (III) от.
46. Л КИФ. Врач и закон. 1927.
47. В.В.Т.Медицинское право. 1988:211
48. Эрүүгийн хууль Улаанбаатар 2016 он хуудас 5-8,38-39
49. Зөрчлийн тухай хууль Улаанбаатар 2016 он хуудас 16-18
50. Х.Дамдинжав "Анагаах Ухааны ёс зүйн хураангу тайлбар толь" Улаанбаатар 2016 он хуудас 58-59, 185-186